

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Mgr Nina Skórska – Książek

Mgr Mariusz Tywoniuk

Rzeszów 2017

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Po raz pierwszy na większą skalę globalny ruch migracyjny zaobserwować można było w Polsce po roku 1989. Wówczas, w wyniku przemian gospodarczych, politycznych i społecznych zliberalizowano zasady odnoszące się do wjazdu i pobytu cudzoziemców na terenie Polski. W dość krótkim czasie nasz kraj stał się miejscem zarówno docelowym, jak i tranzytowym dla licznych grup migrantów. W szczególności byli to obywatele byłego Związku Radzieckiego i Wietnamu, jak również obywatele Rumunii (głównie pochodzenia romskiego).

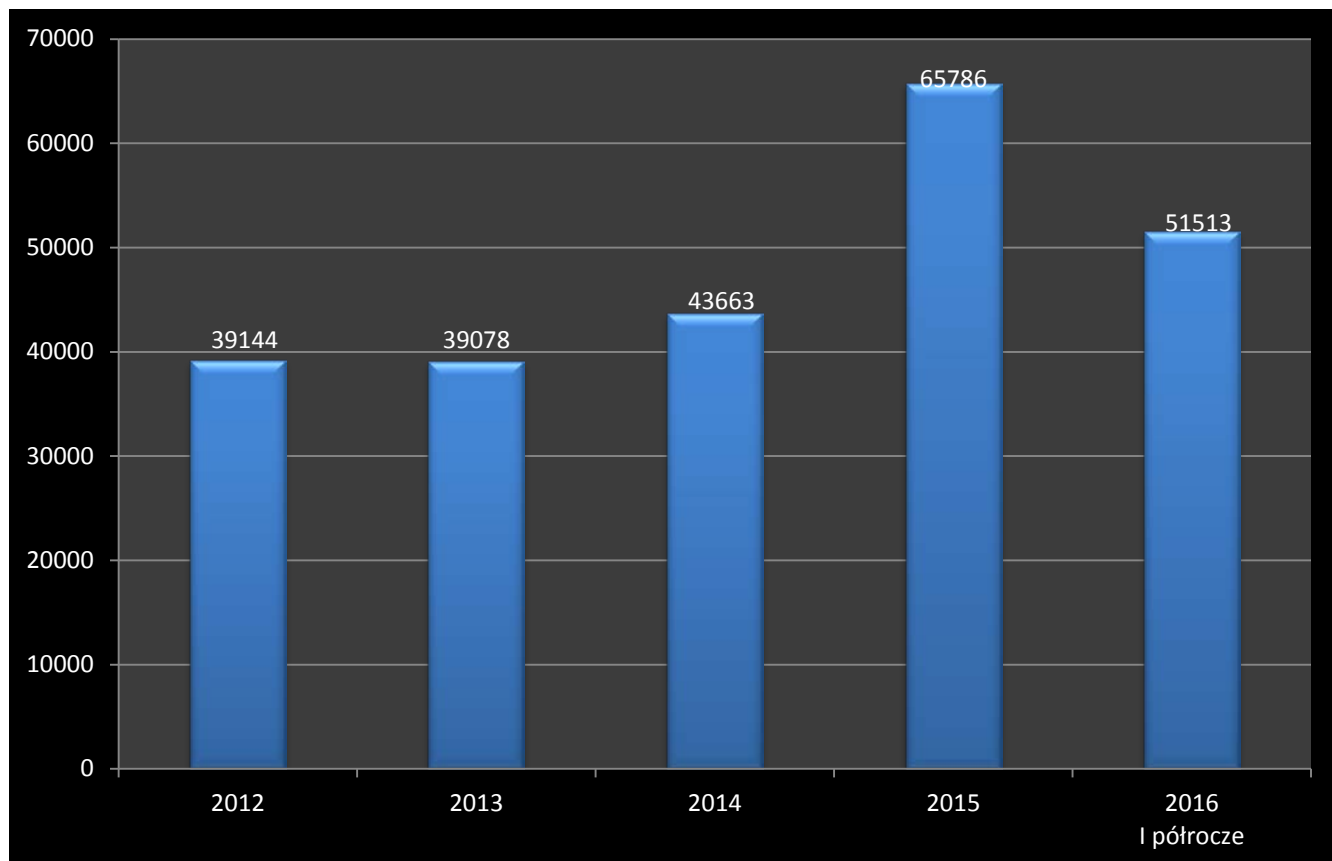
Kolejne zwiększone zainteresowanie przyjazdem do Polski wśród cudzoziemców można zaobserwować od 2008 roku. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku - 100 298 osób - posiadało ważne karty pobytu na terytorium RP. To o 3 218 więcej niż w 2010 roku oraz o 7 724 więcej jak w roku 2009. Warto dodać, że najwięcej z nich, bo aż 30%, wydano obywatelom Ukrainy. W samym tylko roku 2011 zezwolenie na zatrudnienie w Polsce otrzymało 40 808 cudzoziemców, co w stosunku do roku 2010, stanowiło wzrost o 3 687 osób. W powyższej perspektywie warto wskazać, że liczba zarejestrowanych oświadczeń pracodawców, dotyczących zamiaru zatrudnienia obywateli krajów objętych systemem uproszczonym wyniosła w roku 2011 - 259 777 (dla porównania, w roku 2010 było to 180 073). W celu wykonywania pracy zostało ponadto wydanych 209 577 wiz, z czego ponad 93% otrzymali obywatele Ukrainy, Białorusi i Rosji (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Departament Polityki Migracyjnej, Polityka migracyjna Polski – stan obecny i postulowane działania, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2012 roku).

Zbrojne wystąpienie separatystów, wspieranych przez rosyjską armię, zapoczątkowało w 2014 konflikt znany jako ukraińska wojna hybrydowa. Już nie tylko Krym, ale również obwód doniecki i ługański staje się możliwy do odłączenia od terytorium Ukrainy. Nasz wschodni sąsiad znalazł się w bardzo trudnej i złożonej zarazem sytuacji. Co prawda działania wojenne, prowadzone są faktycznie na stosunkowo niewielkim obszarze (w odniesieniu do całości powierzchni państwa), niemniej skutki, jakie niniejsza sytuacja za sobą pociąga są o wiele poważniejsze. Obszar przemysłowy państwa jest w istocie zrujnowany, bardzo dotkliwe dla gospodarki jest także zablokowanie handlu z Rosją oraz znacząca dewaluacja waluty, jak również ciągłe wahania jej kursu. Czynniki te nie sprzyjają rozwojowi gospodarczemu kraju, przeciwnie – pogłębiają zapaść. W perspektywie tak znaczącej niepewności wielu Ukraińców decyduje się na wyjazd do Polski, jako najbliższego kraju wchodzącego w skład Unii Europejskiej, kraju oferującego perspektywę na poprawę dotychczasowego bytu itp.

W perspektywie przeprowadzonych powyższej rozważań, można postawić dość zasadne pytanie - czy zmiany w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy wpłyną pozytywnie na współpracę gospodarczą z Ukrainą? Aby na nie odpowiedzieć konieczne jest odwołanie się do statystyk, na podstawie których możliwe będzie lepsze i pełniejsze uchwycenie skali zjawiska.

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Rys. 1. Liczba wydanych zezwoleń na pracę w latach 2012-2016.

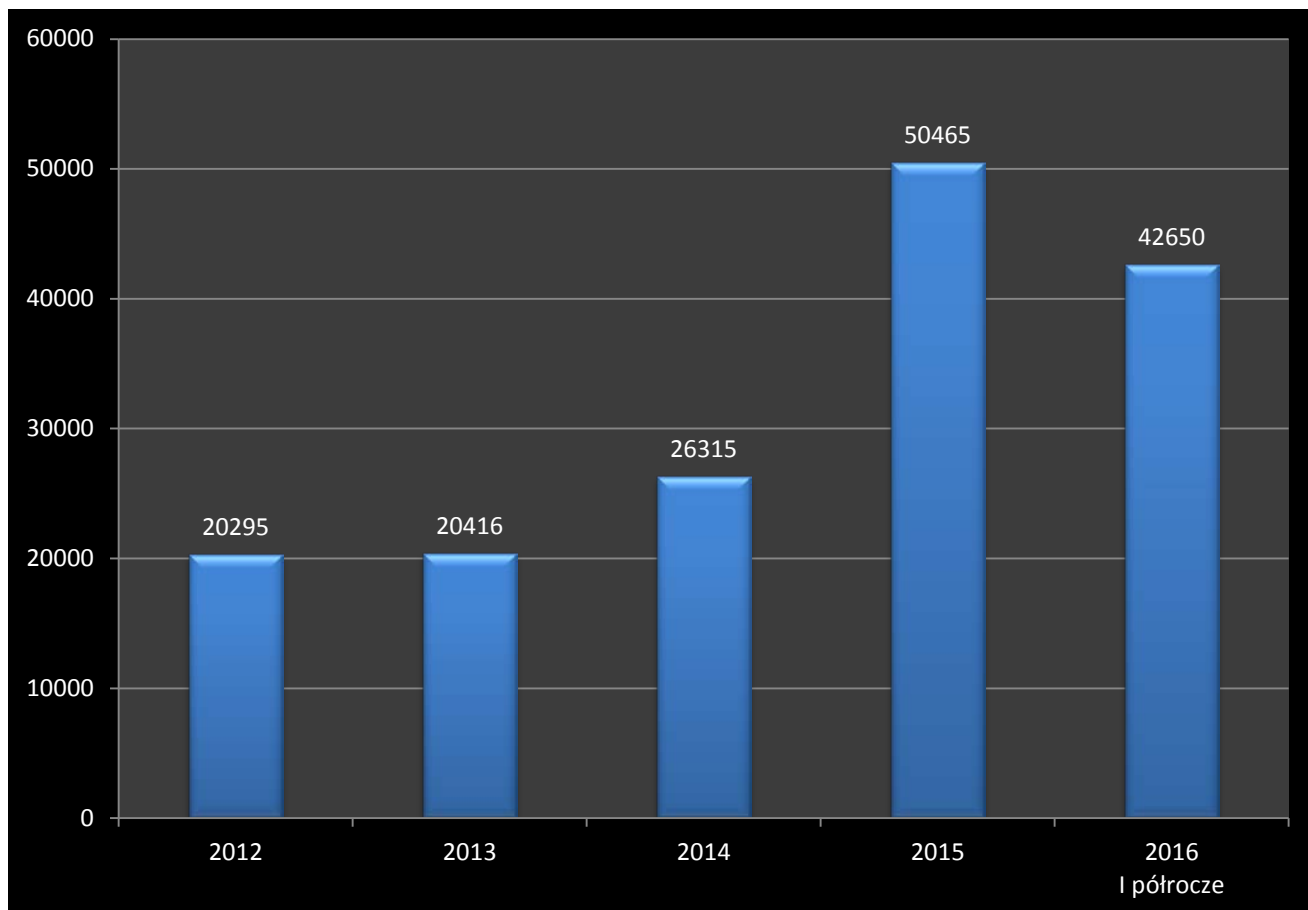

Źródło: opracowanie na podstawie danych MRPiPS

Dane wskazują, że liczba wydanych zezwoleń na pracę w Polsce, z roku na rok rośnie. Można uznać, że jest to kontynuacja trendu utrzymującego się od 2008 roku, lub szerzej od roku 1989. Warto zobaczyć, jak na tle ogólnej liczby zezwoleń pozycjonowana jest Ukraina.

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Rys. 2. Liczba wydanych zezwoleń na pracę, dla obywateli Ukrainy, w latach 2012-2016

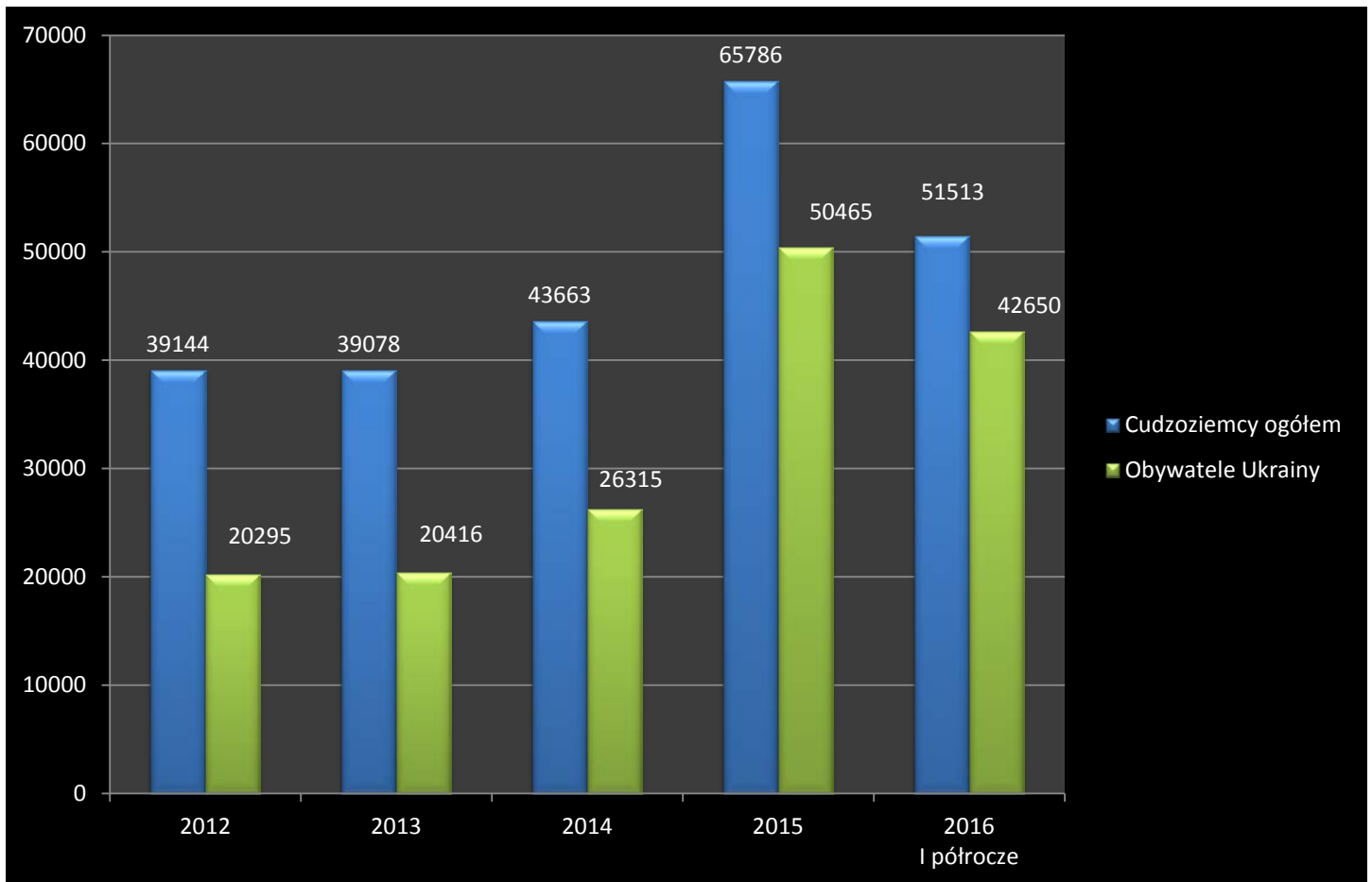

Źródło: opracowanie na podstawie danych MRPiPS

Widoczne jest, że udział obywateli Ukrainy w ogólnej liczbie zezwoleń na pracę w Polsce jest bardzo znaczący. W ramach wykresu 3 zestawiono powyższe dane dla lepszego ich zobrazowania.

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Rys. 3. Zezwolenia na pracę cudzoziemców w latach 2012-2016 – zestawienie

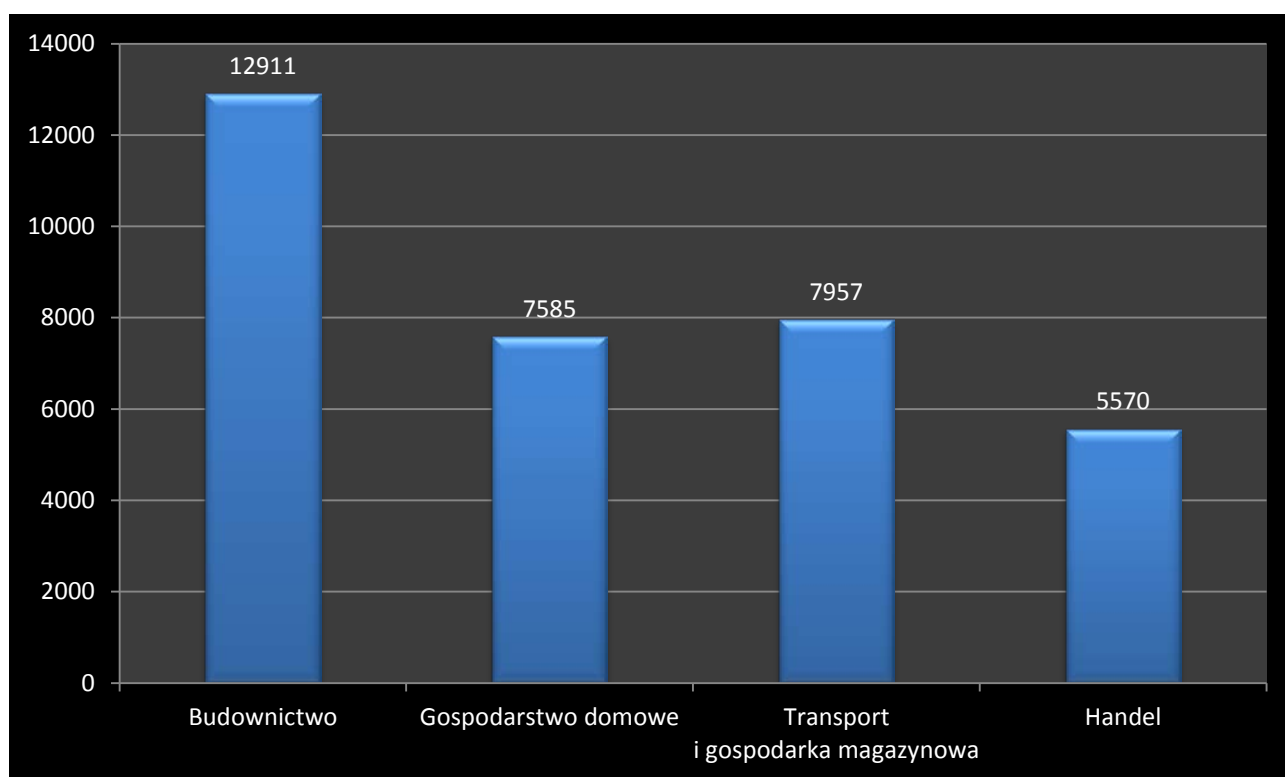
Źródło: opracowanie na podstawie danych MRPiPS

W latach 2012-2013 udział Ukraińców, w ogólnej liczbie zezwoleń na pracę wydawanych dla cudzoziemców, plasował się w okolicach 50%. W kolejnych latach wskaźnik ten rósł. W roku 2015 ich udział sięgnął 76,7% ogółu, co obrazuje jednoznacznie, że jest to narodowość najczęściej podejmująca zatrudnienie na terenie naszego kraju. Dane za rok 2015 pokazują również, jaki wpływ na migrację ma konflikt zbrojny na terenie Ukrainy. Liczba Ukraińców w tym roku uległa faktycznemu – w odniesieniu do roku 2014 – podwojeniu.

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

W tym miejscu można postawić pytanie dotyczące miejsc, czy też branż, które są najczęściej wybierane przez obcokrajowców, a przy takiej dominacji na tym polu Ukraińców, można te dane z powodzeniem odnieść do powyższej populacji.

Rys. 4. Zezwolenia na pracę cudzoziemców wydane w 2015 r. Statystyka podana według branż

Źródło: opracowanie na podstawie danych MRPiPS

Uszczegóławiając płynące z powyższego zestawienia informacje, stwierdzić należy, że do najpopularniejszych zawodów, wśród których wydawano zezwolenie na pracę cudzoziemca w roku 2015, należeli:

- Glazurnicy;
- Kierowcy;

- Kierowcy ciągnika siodłowego;
- Kierowcy samochodu ciężarowego;
- Pomoce domowe;
- Pomocniczy robotnicy budowlani;
- Rozbieracze– wykrawacze;
- Spawacze;
- Tynkarze;
- Zbrojarze.

Dzięki dotychczasowej analiziedają się na tym etapie uchwycić pewne główne, zasadnicze stwierdzenia. Po pierwsze udział cudzoziemców w sektorze polskiej gospodarki rośnie, od roku 2008 jest to w istocie stały wzrost, przekładający się na rosnący udział tychże osób w sektorze gospodarczym Polski. Po drugie znaczący odsetek wszystkich cudzoziemców pracujących w Polsce stanowią obywatele Ukrainy. Odsetek ten, w związku z zapaścią gospodarczą będącą następstwem działań wojennych, będzie jeszcze rósł umacniając narodowość ukraińską, na pozycji lidera liczby cudzoziemców, pracujących w Polsce. Jak wynika z analizy danych, Ukraińcy najczęściej zatrudniani są na budowach, w branży transportowej oraz w ramach gospodarstw domowych. Mając za sobą te spostrzeżenia można przejść do zobrazowania obecnego stanu rzeczy w zakresie zasad zatrudniania cudzoziemców.

Aby móc podjąć temat główny, konieczna jest krótka charakterystyka rozwiązań związanych z legalnym zatrudnieniem cudzoziemca w Polsce. Statystyczny pracodawca, który jest zainteresowany zatrudnieniem obcokrajowca, pochodzącego z państwa nie należącego do UE/EOG musi uzyskać dla niego zezwolenie na pracę. Zezwolenie wydawane jest przez wojewodę(właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania pracodawcy, bądź ze względu na miejsce wykonywania pracy). Istnieje jednak możliwość zatrudnienia cudzoziemca bez konieczności uzyskania dla niego zezwolenia na pracę. Warunkiem skorzystania z tej formy jest zarejestrowanie przez pracodawcę lub osobę fizyczną, w powiatowym urzędzie pracy (właściwym ze względu na miejsce pobytu

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

stałego) oświadczenia o zamiarze powierzenia określonej pracy cudzoziemcowi. Warto w tym miejscu wskazać, że w Polsce bez zezwolenia pracę mogą podejmować obywatele:

- Armenii;
- Białorusi;
- Gruzji;
- Mołdawii;
- Rosji;
- Ukrainy.

Wzór oświadczenia dotyczącego zamiaru powierzenia wykonania pracy cudzoziemcowi jest powszechnie dostępny w powiatowych urzędach pracy oraz na stronie internetowej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jak również na stronach powiatowych urzędów pracy.

Oświadczenie rejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy (PUP) powinno określać typ działalności przedsiębiorcy, w ramach której zatrudniony będzie cudzoziemiec (zgodnie z PKD). Powinno także określać nazwę zawodu, w ramach którego pracę cudzoziemiec będzie wykonywać (ze wskazaniem kodu zawodu według klasyfikacji zawodów i specjalności). Wskazać trzeba także miejsce wykonywania pracy, jak również datę jej rozpoczęcia oraz okres wykonywania. W oświadczeniu znaleźć się również musi rodzaj umowy zawartej z cudzoziemcem i stawka wynagrodzenia brutto. Oświadczenie zawiera postanowienie wskazujące na zapoznanie się z przepisami związanymi z pobytem i zatrudnieniem cudzoziemców, które podpisuje podmiot powierzający pracę. Należy w tym miejscu wskazać, że zarejestrowane oświadczenie jest podstawą do uzyskania przez cudzoziemca wizy pobytowej, stanowi również podstawę ubiegania się o wydanie zezwolenia na pobyt czasowy (np. jeśli cudzoziemiec przebywa już w Polsce).

Według dotychczasowych przepisów cudzoziemiec może w ciągu roku wykonywać pracę na terytorium Polski przez okres sześciu miesięcy. Półroczny okres pracy można w ciągu kolejnych 12 miesięcy przerywać, co daje pracodawcy sporą elastyczność. Jeśli okaże się bowiem, że zapotrzebowanie na danego pracownika jest większe, istnieje możliwość

wystąpienia o wydanie zezwolenia na pracę. Pracodawca zatrudniający cudzoziemca ma wobec niego takie same obowiązki jak wobec Polaka. Musi on zatem dokonać zgłoszenia cudzoziemca w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych i odprowadzać za niego należne składki. Praca w ramach zarejestrowanego oświadczenia musi być ponadto wykonywana na podstawie pisemnej umowy oraz na warunkach określonych w tym oświadczeniu.

Przechodząc do genezy zakładanych zmian, wskazać należy na problemy pracodawców, w związku z aktualnymi rozwiązaniami. W roku 2015 polscy pracodawcy zarejestrowali około 800 000 oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom. Na ich podstawie pracę podjęło natomiast nie więcej niż 500 000 osób (Tywoniuk, 2016, 24 listopad), stąd zasadne wydaje się postawienie pytania - z jakiego powodu pozostałe 300 000 osób nie podjęło lub nie ujawniło podjęcia zatrudnienia? Należy założyć, że mogą to być osoby pracujące w tzw. szarej strefie. Oddzielnym problemem są trwające wiele miesięcy kolejki w konsulatach, jak również konieczność wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich.

Zasadnicze zmiany w ww. przepisach zakładają reformę dwóch wydawanych przez starostę (PUP) zezwoleń. Jest to, po pierwsze, zezwolenie na pracę sezonową. Zezwolenie to dotyczy określonych sektorów, takich jak rolnictwo, gastronomia, zakwaterowanie lub turystyka. Na jego mocy wydłużono czas świadczenia pracy z sześciu, do ośmiu miesięcy w roku. O to zezwolenie będą mogli ubiegać się obywatele wszystkich państw. Nie ma w tym przypadku ograniczeń, takich jak w przypadku oświadczeń lub zezwolenia na pracę krótkoterminową.

W momencie, gdy cudzoziemiec ponownie będzie wjeżdżał do Polski w celu podjęcia pracy sezonowej (dotyczy tego samego pracodawcy) rejestrowany będzie on w systemie. Na tej podstawie obcokrajowiec będzie uprawniony do ubiegania się o uzyskanie wizy w roku wystawienia zezwolenia oraz w dwóch kolejnych latach. Należy jednak nadmienić, że warunkiem takiego trzyletniego wpisu byłoby udokumentowane, legalne zatrudnienie u tego samego pracodawcy, co najmniej raz w ciągu pięciu poprzednich lat. W takim przypadku nie byłoby konieczne przedstawienie informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy.

Drugim zezwoleniem, dotkniętym zmianami ma być zezwolenie na pracę krótkoterminową. W odróżnieniu od pracy sezonowej, obejmuje ono wszystkie sektory gospodarki. Czas świadczenia pracy ma ulec zmianie do sześciu miesięcy w roku. Zezwolenie to ma być udzielane obywatelom krajów, które obecnie korzystają ze wzmiarkowanej wcześniej procedury uproszczonej (tj. Ukrainy, Rosji, Białorusi, Mołdawii, Armenii i Gruzji). Sprecyzowane zostaną ponadto warunki, dotyczące tego, kto może ubiegać się o uzyskanie niniejszego zezwolenia. W szczególności będą to podmioty prowadzące działalność gospodarczą przez okres minimum roku (jeśli okres ten jest krótszy to wymagane będzie, by w momencie złożenia wniosku podmiot zatrudniał co najmniej jednego pracownika przez okres nie krótszy niż trzy miesiące). O powyższe zezwolenia ubiegać się również mogą podmioty prowadzące działalność statutową lub rolniczą, jak również osoby fizyczne (jeśli praca jest wykonywana na rzecz ich gospodarstwa domowego, zwłaszcza dotyczy to prac pielęgnacyjno-opiekuńczych).

W przypadku, gdy praca miałaby być kontynuowana na tych samych warunkach co dotychczas, stosowana będzie procedura zmiany terminu, bez konieczności przeprowadzania testu rynku pracy, nawet jeśli było to wcześniej wymagane. Natomiast w sytuacji gdy istnieje będzie podejrzenie, że wskazane warunki nie są respektowane, organ wydający decyzję będzie informował PUP i ZUS w celu przeprowadzenia kontroli. W przypadku zmiany warunków wykonywania pracy konieczna będzie ich ponowna weryfikacja. Nadmienić należy, że w przypadku zmiany warunków wykonywania pracy lub wystąpienia o przedłużenie zezwolenia cudzoziemiec będzie uprawniony do wykonywania pracy w trakcie trwającej procedury. Warto również wskazać na fakt, iż cudzoziemiec, składając wniosek wizowy, będzie musiał zadeklarować, iż posiada zakwaterowanie na czas wykonywania pracy (umowa z pracodawcą dotycząca zakwaterowania, inna umowa najmu lub oświadczenie, iż będzie posiadał odpowiednie zakwaterowanie i posiada na to wystarczające środki).

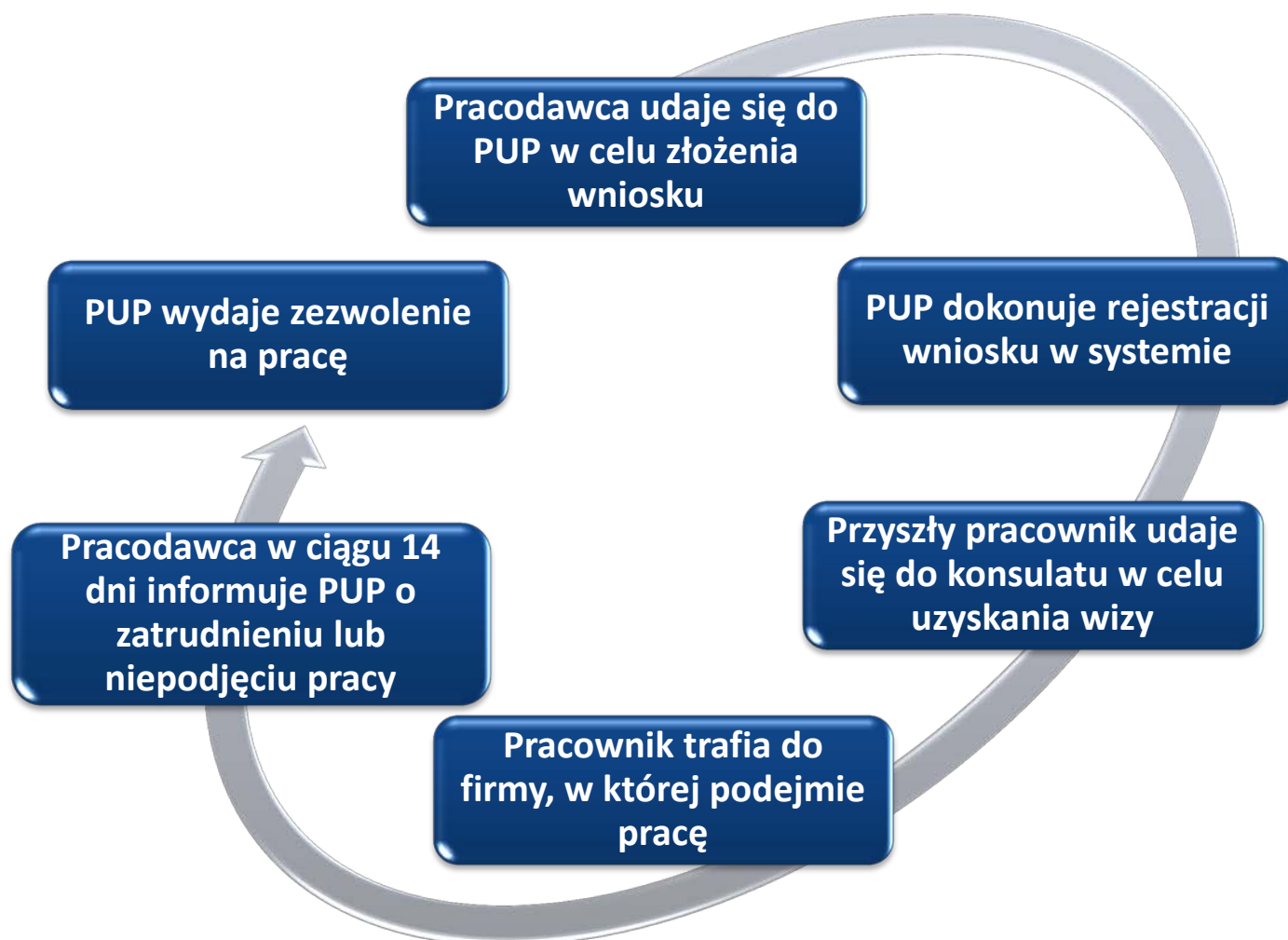
Osobną grupą zmian są rozwiązania mające na celu ograniczenie dotychczasowych nadużyć. W ramach systemu informatycznego, prowadzone ma być gromadzenie informacji na temat faktycznej rejestracji wniosków o wydanie zezwolenia w systemie informatycznym, do którego dostęp mieć będą m.in. konsulowie w ramach procedury wydawania wiz.

Wprowadzone mają być nowe przesłanki odmowy wydania oraz uchylenia zezwolenia na pracę, jeśli np. okoliczności sprawy wskazują, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony bez związku z rzeczywistym zamiarem powierzenia pracy cudzoziemcowi. Odnowa może być wydana również w przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż podjęcie pracy dla danego podmiotu. Warto w tym miejscu wskazać, że wydanie zezwolenia jest i w dalszym ciągu będzie uzależnione od uzyskania informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy. Dokonanie oceny spełniania wymogów przez organ orzekający będzie miało charakter formalny. Organ będzie mógł zażądać udokumentowania kwalifikacji zawodowych cudzoziemca, jak również przebiegu dotychczasowej jego pracy. Będzie istniała możliwość porównania jej z ofertą podmiotu, złożonej w celu uzyskania informacji starosty.

Komplementariusze w spółkach komandytowych i komandytowo-akcyjnych oraz prokurenci zostaną objęci wymogiem posiadania zezwolenia na pracę na takich samych zasadach, jak członkowie zarządu w zarządach osób prawnych. Ponadto, wprowadzone mają być opłaty w wysokości 30 PLN za złożenie wniosku w procedurze o wydanie zezwolenia na pracę sezonową i krótkoterminową. Obecna procedura składania oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy jest bezpłatna.

Procedura wydawania zezwolenia na pracę będzie wyglądała w sposób, który ująć można w ramach poniższego schematu.

Rys. 5. Przebieg procedury wydawania pozwolenia na pracę

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując powiedzieć można, że proponowane zmiany mogą przełożyć się na zwiększony poziom zatrudnienia obcokrajowców, jak również na dłuższy czas trwania ich zatrudnienia. Można patrzeć na ten fakt, jako na czynnik pozytywny, który może wpłynąć na pobudzenie popytu na pracę. Z drugiej jednak strony możliwe jest, że udział taniej siły roboczej z Ukrainy wpłynie na obniżenie płac w ramach danego zawodu, czy też szerzej – branży, co w efekcie może przełożyć się na brak stabilności zatrudnienia dla polskich pracowników (Smith, Edmonston, 1997).

W ramach niniejszego opracowania podjęta została próba określenia zapotrzebowania oraz faktycznego zatrudnienia cudzoziemców w Polsce. Pomimo wielu źródeł danych statystycznych, jest to zadanie dość trudne, ponieważ brak jest jednoznacznych danych o zatrudnionych w tzw. szarej strefie. Zaznaczone zostało jednak, że liczba ta oscylować może nawet w granicach 300 tysięcy osób (Kaczmarczyk, 2008).

Analiza struktury zatrudnienia cudzoziemców w Rzeczypospolitej, według typów zezwoleń, wskazuje, że w Polsce dominują zezwolenia typu A (dotyczy cudzoziemca wykonującego pracę na terytorium RP na podstawie umowy z podmiotem, którego siedziba lub miejsce zamieszkania albo oddział, zakład lub inna forma zorganizowanej działalności znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) - 37,4 tys. przypadków, co stanowi 92% wszystkich zezwoleń wydanych w roku 2013. To z kolei oznacza, że na tyle oferowanych przez pracodawców miejsc pracy nie znaleziono chętnych Polaków (Kałuża-Kopias, 2016). Można zatem stwierdzić, że imigranci, a wśród nich w szczególności Ukraińcy są swoistym uzupełnieniem niedoborów pracowników w poszczególnych branżach polskiej gospodarki. Jeśli jednak zestawić sektory gospodarcze, w których Ukraińcy są głównie zatrudniani, to ocena wpływu na polski rynek pracy nie jest już jednoznaczna. Z jednej bowiem strony, występuje bezsprzeczna zależność pomiędzy zatrudnieniem imigrantów, a tempem rozwoju gospodarczego (zwłaszcza w przypadku tych konkretnych branż, np. budownictwa) (Wysińska, Karpiński, 2011). Warto również wskazać, że Ukraińcy w głównej mierze pracują na regionalnych rynkach pracy, odznaczających się największym tempem wzrostu gospodarczego (Mazowsze, Wielkopolska). Fakt ten uprawdopodobnia stwierdzenie, że szybki rozwój poszczególnych gałęzi gospodarki przekłada się na zwiększenie zapotrzebowania na pracowników. Z drugiej strony, przytoczone dane wskazują na znaczący udział Ukraińców w pracach sezonowych, np. w rolnictwie, innymi słowy przy zajęciach, które nie wymagają wysokich kwalifikacji (Iglicka, 2000). Zestawiając te informacje z faktem statystycznie najwyższego poziomu bezrobocia wśród osób z najniższymi kwalifikacjami i wykształceniem, można przypuszczać, że zatrudnienie Ukraińców w drugorzędym sektorze wynika z tego, że Polacy bardzo często – z uwagi na ciężkie jej warunki – nie są zainteresowani pracą, która dodatkowo połączona jest z niskimi zarobkami oraz niskim społecznym prestiżem. Skłania to do konkluzji, iż wykonywane przez Ukraińców prace są

najczęściej mało atrakcyjne dla polskich pracowników, a obcokrajowcy zapełniają raczej niedobory w zatrudnieniu, niż stanowią realną konkurencję dla polskich pracowników.

Po dwóch dekadach transformacji ustrojowej w Polsce migracje zagraniczne nie odgrywają istotnej roli w polskim społeczeństwie, z uwagi na stosunkowo niewielką ich skalę. Z drugiej jednak strony, zwłaszcza w ostatnich latach, bardzo wyraźnie wzrosło ich znaczenie na polskim rynku pracy. Biorąc pod uwagę prognozowane zmiany struktury demograficznej Polski, a także przewidywane zmiany społeczno-ekonomiczne, można założyć, że tendencja ta będzie się utrzymywać. W niedługim czasie Polska może potrzebować istotnego wzmocnienia podaży pracy. W tej perspektywie znaczącą rolę mogą odegrać cudzoziemcy, w szczególności Ukraińcy – jako najliczniejsza grupa obcokrajowców podejmująca pracę na terenie Polski. W tym kontekście zmiany w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy, nie powinny w znaczący sposób wpłynąć na współpracę gospodarczą z Ukrainą, mogą jednak przełożyć się na zwiększony udział ukraińskich pracowników na polskim rynku pracy. Jest to jednocześnie szansa, jak również wyzwanie, przed którym staje obecnie Polska.

Reasumując stwierdzić należy, że polska polityka migracyjna powinna być w większym stopniu podporządkowana prymatowi rynku pracy i jego potrzebom. Udział Ukraińców na polskim rynku pracy traktować trzeba głównie jako szansę rozwoju. W tym celu konieczne są dalsze działania na polu zmian, tak aby stały się one w swoisty sposób proaktywne, tj. implementujące optymalne rozwiązania z punktu widzenia rozwoju gospodarczego kraju.

Bibliografia

- Iglicka K.,(2000), Ethnic Division of Emerging Foreign Markets During the Transition Period in Poland, *Europe-Asia Studies*, 7., 1237- 1255.
- Kaczmarczyk P., (2008),*Cudzoziemscy pracownicy w Polsce – skala, struktura, znaczenie dla polskiego rynku pracy* [w:] P. Kaczmarczyk, M. Okólski (red.), *Polityka migracyjna jako instrument promocji zatrudnienia i ograniczania bezrobocia*, Warszawa: OBM UW.
- Kaczmarczyk P., Okólski M. (red.), (2008), *Polityka migracyjna jako instrument promocji zatrudnienia i ograniczania bezrobocia*, Warszawa: OBM UW.
- Kałuża-Kopias D., (2016).Imigranci na polskim rynku pracy według statystyk MPiPS, *Studia Ekonomiczne.Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*,258, 17-28.
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Departament Polityki Migracyjnej, *Polityka migracyjnaPolski – stan obecny i postulowane działania*, Dokument przyjęty przez Radę Ministrów(2012, 31 lipca).
- Projekt rozporządzenia MRPiPS w sprawie państw, do których obywatele stosuje się niektóre przepisy dotyczące zezwolenia na pracę sezonową oraz przepisy dotyczące zezwolenia na pracę krótkoterminową.
- Projekt rozporządzenia MRPiPS w sprawie podklas działalności według klasyfikacji PKD, w których wydawane są zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca
- Projekt rozporządzenia MRPiPS w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca.
- Projekt rozporządzenia MRPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości wpłaty dokonywanej w związku ze złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca.
- Projekt rozporządzenia MRPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.

- Projekt rozporządzenia MRPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie określenia przypadków, w których zezwolenie na pracę cudzoziemca jest wydawane bez względu na szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców.
- Projekt rozporządzenia MRPiPS zmieniającego rozporządzenie w sprawie wiz dla cudzoziemców.
- Projekt ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (2016, 18 lipca).
- Smith J. P., Edmonston B., (1997). *The New Americans: Economic, Demographic and Fiscal Effects of Immigration*, Washington 1997: National Academy Press.
- Tywoniuk M., (2016, 24 listopad) *Planowane zmiany w dostępie cudzoziemców do polskiego rynku pracy*, Prelekcja, Sympozjum Radomsko.
- Wysińska K., Karpiński Z. (2011). *Ekonomia imigracji – imigranci na polskim rynku pracy*, *Analizy Raporty Ekspertyzy*, 6, 3-29.
- Załączniki do projektu rozporządzenia MRPiPS w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca.

Mgr Nina Skórska - Książek

Doktorantka Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, gdzie realizuje badania naukowe z zakresu prawa pracy. Pełniła funkcję Członka Komisji Prawnej Samorządu Doktorantów Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Ukończyła studia jednolite magisterskie na Wydziale Nauk Prawnych i Ekonomicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie uzyskała tytuł magistra prawa.

Prawnik Kancelarii Prawnej Tywoniuk & Partners Sp. z o.o., z siedzibą w Rzeszowie specjalizuje się w prawie obrotu gospodarczego, prawie pracy oraz problematyce pobytu i zatrudnienia cudzoziemców w Polsce. Autorka publikacji i opinii prawnych z zakresu prawa ze szczególnym uwzględnieniem prawa spółek handlowych oraz prawa pracy. Karierę zawodową rozpoczęła w 2010 roku praktyką w Wydziale dochodzeniowo-śledczym Komendy Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie. Następnie doświadczenie zdobywała w jednej z wiodących rzeszowskich kancelarii prawnych.

Adres do korespondencji:

Nina Skórska- Książek

Kancelaria Prawna Tywoniuk & Partners

ul. Trembeckiego 11a
35-234 Rzeszów
n.skorska@tywoniuk.com.pl

Mgr Mariusz Tywoniuk

doktorant Wydziału Prawa Uniwersytetu SWPS w Warszawie, prowadzi badania naukowe nad zagadnieniami prawa obrotu gospodarczego. Absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu SWPS w Warszawie gdzie ukończył studia jednolite, kierunek – Prawo. Ukończył studia podyplomowe – Prawo gospodarcze na Katedrze Prawa Cywilnego i Gospodarczego wydziału Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Uzyskał tytuł magistra zarządzania realizując specjalność Rachunkowość w Zarządzaniu finansami Przedsiębiorstw na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej, oraz tytuł licencjata Europeistyki na Wydziale Administracji Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Ukończył studia pierwszego stopnia Współczesne Stosunki Międzynarodowe na Wydziale Nauk Politycznych Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku.

Dyrektor przedstawicielstwa Polsko Ukrainiejskiej Izby Gospodarczej. Prezes Zarządu Fundacji Polskie Centrum Prawa IUSTUS, Partner zarządzający / Prezes zarządu Kancelarii Prawnej TYWONIUK & PARTNERS – prawnik, specjalista z zakresu prawa obrotu gospodarczego, w szczególności przekształcenia podmiotów prawa handlowego, procesów naprawczych, restrukturyzacyjnych oraz przygotowania i sprzedaży spółek handlowych oraz windykacji należności.

W 2015 roku wyróżniony przez Bank Światowy dyplomem uznania za wkład w rozwój przedsiębiorczości w Polsce.

Dodatkowo pełni funkcje doradcze na rzecz podmiotów ekonomii społecznej jest doradcą OWES i Lustratorem spółdzielni. Od 2014 roku wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych w Warszawie.

Adres do korespondencji:

Mariusz Tywoniuk
Kancelaria Prawna Tywoniuk & Partners
ul. Trembeckiego 11a
35-234 Rzeszów
m.tywoniuk@tywoniuk.com.pl

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Abstrakt j. polski

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na ograniczenia w handlu z Ukrainą

Konflikt na Ukrainie trwa nieprzerwanie od kwietnia 2014 roku. Wówczas zapoczątkowane zostało zbrojne wystąpienie separatystów (wspieranych dodatkowo przez rosyjską armię i rosyjskie siły specjalne), którzy dążą do oderwania obwodu donieckiego i ługańskiego od terytorium ukraińskiego. Było to bezpośrednie następstwo marcowych prorosyjskich wystąpień oraz tzw. kryzysu krymskiego, które miały miejsce po rewolucji Euromajdanu. Warto dodać, że Polska pozostaje niekwestionowanym sojusznikiem Ukrainy, reprezentując jej interesy na forum europejskim. Taka postawa naszego kraju wpływa pozytywnie na migrację Ukraińców do Polski, którzy szukają na terenie naszego kraju zatrudnienia. Jest to o tyle jasne, ponieważ w związku z powyżej opisanym Ukraina znalazła się w dość trudnym położeniu – na jej terytorium toczona jest bowiem faktycznie wojna, określana jako wojna hybrydowa. Ma to niewątpliwy wpływ na gospodarkę tego państwa. Tym samym na rynek pracy.

Autorzy wystąpienia, zdając sobie sprawę z powyżej opisanych okoliczności postarają się podjąć dość złożony temat wpływu zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na ograniczenia w handlu z Ukrainą. Odwołają się przy tym do szeregu dokumentów i zestawień, z pomocą których możliwe będzie lepsze i pełniejsze ujęcie tematu. Na wstępie scharakteryzowany zostanie aktualny stan rzeczy i jego wpływ na aktualną sytuację na powyższym polu. Na tej podstawie możliwe będzie przejście do omówienia i charakterystyki zmian, by w rezultacie zakończyć wskazując na oczekiwane skutki. Autor będzie się starał ująć szereg problemów i odpowiedzi na pojawiające się coraz częściej w debacie publicznej pytania, jak chociażby to dotyczące zapotrzebowania na tanią siłę roboczą z Ukrainy, która może być jednocześnie szansą, ale również wyzwaniem dla polskiego rynku pracy.

Abstrakt j. angielski

Impact of changes in the procedure of accessing the Polish labor market to restrictions on trade with Ukraine.

The conflict in Ukraine continues unabated since April 2014. At that time, armed separatist attacks began (also supported by the Russian army and Russian special forces), who strive to break the Donetsk and Lugansk districts from Ukrainian territory. This was a direct consequence of March's Pro-Russian speeches and so-called - Crimean crisis which took place after the Euromaidan revolution.

Poland remains the undisputed ally of Ukraine, representing its interests in the European forum.

This attitude of our country positively influences the migration of Ukrainians into Poland,

who are looking for employment in our country. This is clear because Ukraine it was in a rather difficult position - in its territory is actually a war, referred to as a hybrid war.

The authors of the speech, aware of the above-mentioned circumstances, will try to take up a rather complex subject of the impact of changes in the procedure of accessing the Polish labor market to restrictions on trade with Ukraine. They refer to a number of documents, with a view to better and more complete coverage of the topic. At the beginning will be characterized the current state of affairs and its influence on the current situation in the above field. On this basis, it will be possible to move on to the discussion and characterization of the changes, and to conclude by indicating the expected effects. The authors will try to address a number of problems and answers to increasingly appearing in the public debate like the demand for cheap labor from Ukraine, this can be a chance, but also a challenge for the Polish labor market.

Abstrakt j. rosyjski

Вплив змін в процедурі доступу до польського ринку праці в обмеженнях торгівлі з Україною

Конфлікт на Україні триває безперервно від квітня 2014 року. В тому часі були створенні озброєні бригади сепаратистів (додатково підтримувані російськими військовими та спецслужбами), які прагнуть відокремити Донецьку та Луганську області від території України. Це був безпосередній наслідок березневих проросійських спалахів та так званого кримського кризису, які наступили після революції на Євромайдані. Варто додати, що Польща залишається безперечним союзником України, презентуючи її інтереси на Європейському форумі. Таке ставлення нашої країни, позитивно впливає на міграцію Українців в Польщу, які шукають працевлаштування на території нашої держави. Це очевидно, оскільки у зв'язку з вище описаним, Україна опинилася в доволі важкому положенні – на її території фактично проходить війна, яка називається гібридною. Без сумніву це має вплив на економіку всієї держави і також на ринок праці.

Автори виступів, розуміючи про вище описані обставини намагатимуться підняти доволі складну тему про вплив змін в доступі до польського ринку праці для України. Звернуться до ряду документів і співставлень, за допомогою яких можна буде краще і розширеніше трактувати цю тему. На вступі охарактеризованим буде актуальний стан і його вплив на теперішню ситуацію. На цій підставі можливий буде перехід до обговорення і характеризування змін, аби у результаті завершити, вказуючи на очікувані наслідки.

Автори будуть намагатися підняти ряд проблем і відповісти на запитання, які з'являються все частіше в громадських обговореннях, наприклад, потреби на дешеву робочу силу з України, яка може бути водночас і шансом, але також й викликом для польського ринку праці.

Wpływ zmian w procedurze dostępu do polskiego rynku pracy na współpracę gospodarczą z Ukrainą

Słowa klucze : labor market, ukrainian worker, job migration, foreigners employment, work permit, sezon work.

j. gosyjski: Ринок праці , українські працівники, робоча міграція, працевлаштування іноземців, дозвіл на роботу, сезонні роботи.